

CLIMA, VEGETATIA SI FAUNA ROMANIEI



1. Clima

La latitudinea Romaniei, miscarea generala a maselor de aer atmosferic se produce de la V la E. Relieful introduce scaderi de temperatura in raport cu inaltimea si cresterea cantitativa a precipitatiilor la altitudini mai mari. In latitudnie, diferentele termice nu sunt prea mari. Se inregistreaza totusi o medie anuala de peste 2 grade C mai scazuta in N fata de Campia Romana in S. Marea Neagra exercita o influenta climatica redusa, ce se manifesta prin ierni relativ blande si veri lipsite de canicula. Luat in ansamblu, climatul Romaniei este temperat continental moderat.

Temperatura medie anuala scade usor in tara noastra de la S (10 ... 11 grade C) spre N (8,5 grade C), dupa cum scade si in altitudine (6 grade C la 1000 m, 0 grade la peste 2200 m). In iulie, luna cea mai calda din an, temperatura medie este de 22... 23 grade C in Campia Romana. Aici zilele tropicale (adica cu temperaturi maxime de peste 30 grade C) sunt in numar de 50 ... 56 anual. In ianuarie, luna cea mai rece, media termica variaza intre -2 grade C in Campia de V, usor sub 0 grade C pe litoral, -3 grade C in Campia Romana si -4 grade C in Campia Jijiei din nordul Moldovei.

Precipitatiile atmosferice scad in medie de la E la V (630 mm in Campia de Vest, 500 ...600 mm in Campia Romana, sub 400 mm in Dobrogea). In tinuturile deluroase cad 600 ... 800 mm pe an iar in muntii inalti peste 1200 mm anual.

Vanturile poarta denumiri intrate in limbajul comun: *vantul de vest* aducator de precipitatii, *crivatul* care bate iarna de la E la NE, uneori de la N geros si uscat, *austrul* (componenta

mediteraneana, cald si uscat vara, ploios iarna), *vantul Mare* (in Depr. Fagarasului), *brizele* marine.

Pe teritoriul Romaniei se diferentiaza 3 etaje de clima: unul montan racoros (2 ... 6 grade C) cu precipitatii abundente (700 ... 1200 mm) si vanturi puternice. Al doilea etaj este cel al dealurilor, mai cald (6 ... 10 grade C medie anuala), mai sarac in precipitatii (500 ... 700 mm); cel din urma etaj este cel al campilor care cuprinde si zona dealurilor mici si care este caracterizat prin medii termice ridicate (10 ... 11 grade C) dar cu precipitatii reduse si secete frecvente.

Temperatura cea mai ridicata din tara noastra s-a inregistrat la 10 august 1951 in judetul Braila (+44,5 grade C). Cele mai coborate temperaturi se inregistreaza in depresiunile Giurgeului, Ciucului si Brasovului si in zona Carpatilor de Curbura (Intorsura Buzaului). Cea mai mica temperatura a fost inregistrata la 11 februarie 1929 in apropiere de Brasov (-38,5 grade C).

2. Vegetatia

Cel mai vechi element al vegetatiei actuale care se pastreaza din perioada rece a ultimei glaciatiuni este molidul, esenta nord europeana, care a rezistat frigului, coborand in campie. In perioada de incalzire post glaciara incep sa patrunda foioasele dinspre sud, iar molidul sa urce pe munti. Fagul, azi comun in padurile noastre, patrunde tarziu din vestul Europei. Mai tarziu, inaintea din E continentului stepa, caracterizata prin vegetatie ierburoasa. Asadar, in forma ei actuala, vegetatia tarii noastre este relativ recenta. Tabloul actual al vegetatiei naturale, insumeaza aceste patrunderi si transformari in timp, grupand formatiile vegetale intr-o etajare dupa altitudine.

In zonele joase de campie si de dealuri putin inalte, din SE tarii (Baragan Dobrogea Centrala si de S, si SE Moldovei) erau caracteristice pana la inceputul sec 19 pajistile stepii. In vecinatatea acestora, silvostepa, cu palcuri de padure (cuprinzand stejarul pufos si stejarul brumariu) se intinde tentacular din SE tarii spre N, pana in Campia Moldovei, in V, pe langa Dunare, pana in S Campiei Olteniei si chiar in Campia de Vest.

Ulterior, devenite importante zone agricole, atat stepa cat si silvostepa s-au transformat, s-au imbogatit in specii, astfel ca azi nu mai cuprind decat resturi ale acestor formatiuni initiale impetritate cu alte ierburi (stepa secundara).

O parte insemnata a teritoriului tarii, incepand pe alocuri chiar din campie (Vlasia, Gavanu - Burdea, Burmazul) pana la 1800 m altitudine iar in nordul tarii pana la 1600 m, o constituie zona de padure ce a suferit restrangeri indeosebi in zonele deluroase, apte pentru agricultura. Dar padurea si-a pastrat mai bine caracteristicile proprii fiecarui etaj. Astfel la altitudini mici, in medie sub 500 m, se intinde etajul stejarului, alcatuit la partea inferioara, din specii de stejar

(cerul și garnita), iar la partea superioară din gorun. Se adaugă și alte specii de foioase (carpen, ulm, tei). Etajul fagului urcă din subcarpați și dealurile mai înalte din Pod. Transilvaniei pe munții mai scunzi din Banat și Munții Apuseni, ajungând până la 1200 m, iar în amestec cu rasinoasele, chiar mai sus.

Etajul coniferelor, cuprinzând molidul, bradul, pinul și pe alocuri zada, urcă până la limita superioară a pădurii. Cele trei etaje se interferează în zone de tranziție și, pe alocuri, prin văi reci și umbrite, se produc chiar inversări între etajele de vegetație, esențele termofile urcând pe înalțimi înșorite, iar esențele de climă rece coborând pe văile umbrite.

Zona alpină de pe munții înalți, a putut fi numită și stepă rece, întrucât dominante fiind pajistile, în care se mă găsesc la partea inferioară tufisuri de ienupăr și jneapan sau alți arbuști pitici (afin, merisor).

În largul văilor mari, datorită umezelii persistente, apare o vegetație specifică de lunca, cu stuf, papură, rogoz și adesea cu palcuri de salcii, plopi și arini. Se remarcă adesea o mare varietate a vegetației spontane în România.

În Delta Dunării predomină vegetația de mlaștină stuficolă, care ocupă cca. 78% din suprafața totală. Principalele specii sunt stuful, papura, rogozul, în amestec cu salcia pitică și numeroase alte specii.

3. Fauna

Fauna României a fost și este încă una din cele mai bogate și variate din Europa, , specii rare sau chiar unice pe continent. Capra neagră, ursul brun, cerbul carpatin, lupul, râsul, jderul, cocosul de munte sunt specii ce populează munții, iepurii, vulpile, mistreții, caprioarele, potârnicile, pitpalacii sunt întâlniți pe dealuri și în zona de câmpie. Delta Dunării cu o arie de 5.050 km pătrați (din care 4,340 km pătrați pe teritoriul României) rămâne sanctuarul pasărilor salbatice și a peștilor (crap, stiuca, salau, somn, etc) Extinderea zonelor populate a redus libertatea de mișcare

a animalelor si resursele de vânătoare au scazut cu 10-20% in ultimii ani.





Ca si in cazul vegetatiei, rigorile perioadelor glaciare din cuaternarul inferior, au dus la disparitia elementelor faunistice mai vechi (mastodont, rinocer, tapir, gazela). Fauna actuala s-a format in postglaciar prin elemente venite din S Europei cu cca 10.000 ani in urma. Cele mai recent venite sau intorduse prin colonizare sunt cerbul lopatar, fazanul, cainele enot si bizamul, in Delta Dunarii, iar recent elanul, in jud.Botosani. Exista o stransa legatura intre zonele de vegetatie (care ofera hrana si adaopst) si repartitia teritoriala a faunei.

Astfel, in zona stepoei si silvostepi, atat de intens transformata, caracteristice sunt rozatoarele (iepurele, harciogul, popandaul, orbetele) iar dintre pasari: dropia, prepelita, potarnichea. Dropia este orcotrita de lege.

Pentru padurile de foioase, specifice sunt mistretul si viezurele, precum si unele animale de prada ca: lupul, vulpea, pisica salbatica, alaturi de specii patrunse fie din silvostepa (iepurele), fie din etajul coniferelor (caprioara, veverita). Se adauga o mare varietate de pasari: ciocanitoarea, cinteza, etc. In padurile de munte sunt animale de interes cinegetic precum: ursul, cerbul, rasul, cocosul de munte, gainusa de alun.

Mai sus, in zona alpina, se mentine o relicva din glaciarul tarziu, capra neagra, repopulata si in unele masive din care disparuse recent (Rodna, Ceahlau, Bucegi); iar dintre pasari acvila de munte.

CAPRA

NEAGRA:



Odata cu venirea primaverii, caprele incep sa fete iezi care, dupa numai cateva zile sunt in stare sa-si urmeze mamele. Toamna, incep sa se adune in carduri mai mari, stand toata iarna impreuna, sub ocrotirea unui exemplar batran. Tapii reprezinta santinelele cardului. La cel mai mic sunet sau aspect suspect acestia alarmeaza ceilalti membri ai grupului, scotand un suierat caracteristic si lovind pamantul cu picioarele din fata.

Aria de raspandire in Carpatii romanesti se rezuma doar la cativa masivi muntosi: Rodnei, Ceahlau, Piatra Craiului, Bucegi, Fagaras si Retezat; de curand au fost introduse si in M. Vrancea, mai precis in rezervatia stiintifica Cheile Tisitei. In masivul Bucegi le veti putea depista pe versantul prahovean, in special in zona cuprinsa intre Costila si Jepii Mari.

Datorita braconajului iezilor, s-a inregistrat o scadere a numarului de exemplare si imbatranirea efectivelor. Astfel, de la un numar de circa 9000 de exemplare inregistrate in 1990, s-a ajuns la 7700 exemplare in 1997.

Legislatia romaneasca este foarte stricta in acest sens, capra neagra fiind declarata specie ocrotita si protejata prin lege. Cu toate acestea, in lipsa personalului autorizat ca-pabil sa monitorizeze situatia caprelor negre in cei 7 masivi muntosi (exceptie face Parcul National Retezat), efectivele de capra neagra se afla in continua scadere, punand in pericol existenta in libertate a acestei specii.

Pasarile din Delta Dunarii :

Pasarile sunt cele care au creat faima deltei, cunoscuta, inca de la inceputul secolului ca un paradis avian. Renumele se datoreaza celor 327 specii pe care le putem intalni in delta si care reprezinta 81% din avifauna Romaniei.. Dintre acestea cuibaresc 218 specii, restul de 109 specii trecand prin delta si ramânând diferite perioade de timp toamna, iarna si primavara. Pasarile acvatice sunt cele mai numeroase : cuibarersc 81 specii si trec prin delta 60 specii, în total 141 specii, ceea ce reprezinta 82% din avifauna acvatica europeana. Avifauna acvatica din Delta Dunarii este alcatuita dintr-un nucleu de specii vechi, bine adaptate la mediul acvatic. Nucleul avifaunei este format din 75 specii a caror viata este legata de prezenta apei : cufundari, corcodei, furtunari, pelicani, cormorani, stârci, lopatari, tiganusi.

